

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 72.989/VR/3

van 22 juni 2023

over

een voorontwerp van decreet ‘tot instemming met de uitgebreide luchtvervoersovereenkomst tussen de lidstaten van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te ____ op ____’

Op 27 januari 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen verlengd tot vijfenveertig dagen* een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot instemming met de uitgebreide luchtvervoerovereenkomst tussen de lidstaten van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te ____ op ____’.

Het voorontwerp is, wat betreft de bevoegdheid, door de verenigde kamers onderzocht op 6 juni 2023. De verenigde kamers waren samengesteld uit Martine BAGUET, kamervoorzitter, voorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Luc CAMBIER, Bernard BLERO, Koen MUYLLE en Toon MOONEN, staatsraden, Jan VELAERS, Sébastien VAN DROOGHENBROECK, Christian BEHRENDT en Bruno PEETERS, assessoren, en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, griffier, en Yves DEPOORTER, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Yves CHAUFFOUREAUX en Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeurs.

Het voorontwerp is, voor het overige, door de derde kamer onderzocht op 6 juni 2023. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Toon MOONEN, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Yves DEPOORTER, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 juni 2023.

*

* Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85bis.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe instemming te verlenen met de ‘Uitgebreide luchtvervoersovereenkomst tussen de lidstaten van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds’, ondertekend te Bali, Indonesië, op 17 oktober 2022 (hierna: de overeenkomst).

De overeenkomst heeft luidens de preambule onder meer tot doel om de belangen van de partijen op het gebied van luchtvervoer te bevorderen als middel om bij te dragen tot nauwere politieke en economische banden tussen de twee regio’s, om luchtdiensten te verbeteren en een internationaal luchtvaartstelsel te bevorderen op basis van een billijk en concurrerend klimaat, non-discriminatie en gelijke kansen tot mededinging voor luchtvaartmaatschappijen, en om het hoogst mogelijke niveau van veiligheid en beveiliging van het luchtvervoer te garanderen.

In de overeenkomst wordt achtereenvolgens geregeld: het toepassingsgebied ervan (artikel 1), definities (artikel 2), de verlening van rechten (artikel 3), de exploitatievergunningen en technische machtigingen (artikel 4), de weigering, intrekking, opschorting, onderwerping aan voorwaarden, of beperkingen van exploitatievergunningen of technische machtigingen (artikel 5), de liberalisering van eigendoms- en zeggenschapsvereisten (artikel 6), de naleving van wetten en regels (artikel 7), de eerlijke mededinging (artikel 8), de bedrijfsvoering (artikel 9), het commercieel luchtvervoer (artikel 10), douanerechten en andere taksen (artikel 11), gebruikersheffingen (artikel 12), tarieven (artikel 13), statistieken (artikel 14), de veiligheid en de beveiliging van de luchtvaart (artikelen 15 en 16), het luchtverkeersbeheer (artikel 17), het milieu (artikel 18), de aansprakelijkheid van luchtvaartmaatschappijen (artikel 19), de consumentenbescherming (artikel 20), geautomatiseerde boekingsystemen (artikel 21), sociale aspecten (artikel 22), het gemengd comité (artikel 23), de uitvoering van de overeenkomst (artikel 24), de geschillenbeslechting en arbitrage (artikel 25), de verhouding met andere overeenkomsten (artikel 26), de bijlage bij en de wijziging, de beëindiging² en de registratie van de overeenkomst (artikelen 27 tot 30), de toetreding van nieuwe EU-lidstaten (artikel 31), de territoriale toepassing en de inwerkingtreding van de overeenkomst (artikelen 32 en 33) en de authentieke teksten (artikel 34).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² De overeenkomst kan luidens artikel 29 ervan door de Europese Unie en haar lidstaten of door alle gezamenlijk optredende ASEAN-lidstaten worden beëindigd, hetgeen impliceert dat ze enkel zal kunnen worden opgezegd door de EU en haar lidstaten *gezamenlijk* (of door de ASEAN-lidstaten gezamenlijk).

BEVOEGDHEID

3. De Werkgroep Gemengde Verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten ‘over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen’, heeft op zijn vergadering van 13 september 2022 de overeenkomst gekwalificeerd als gemengd “Federale Staat/Gewesten”. De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid stemde op 28 november 2022 via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen.³

Met deze kwalificatie kan worden ingestemd.

ONDERZOEK VAN DE OVEREENKOMST

Artikel 2

4.1. In artikel 2, lid 1, a), van de overeenkomst wordt het begrip “Verdrag van Chicago” als volgt gedefinieerd:

“het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, dat op 7 december 1944 voor ondertekening is opengesteld in Chicago, en alle bijlagen die krachtens artikel 90 van dat Verdrag zijn vastgesteld en alle wijzigingen van de bijlagen of het Verdrag uit hoofde van de artikelen 90 en 94 van het Verdrag, voor zover die bijlagen en wijzigingen voor de partijen van kracht zijn geworden”.

Verderop in de overeenkomst wordt dan herhaalde malen naar dat verdrag verwezen.⁴

4.2. Wat de in de aangehaalde definitie vermelde bijlagen betreft, moet worden herinnerd aan hetgeen in dat verband is opgemerkt in advies 70.608/3 van 31 december 2021:

“De negentien bijlagen bij het Verdrag van Chicago vormen de ‘International Standards and Recommended Practices’ (artikelen 38, 54, I), en 90 van het Verdrag van Chicago). Die bijlagen zijn niet bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze worden via de publicatiedienst van de ICAO beschikbaar gesteld en zijn niet verkrijgbaar in de Nederlandse taal.

In dit verband dient erop te worden gewezen dat die bepalingen, volgens vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie, bij gebreke aan een bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, in beginsel niet aan particulieren kunnen worden tegengeworpen.⁵

³ Wat werd bevestigd in het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen van 13 december 2022.

⁴ Zie de artikelen 11, lid 1, tweede alinea, 15, lid 2, lid 4 en lid 6, en 16, lid 1, van de overeenkomst.

⁵ Voetnoot 10 van het aangehaalde advies: Cass. 11 december 1953, *Pas.* 1954, I, 298; Cass. 19 maart 1981, *JT* 1982, 565-567, noot J. VERHOEVEN.

Dat geen bekendmaking in het Belgisch Staatsblad plaatsvindt, zou alleen dan geen bezwaar opleveren indien het Verdrag van Chicago zelf de vorm had bepaald waarin die wijzigingen⁶ bekendgemaakt moeten worden of indien de wetgever in een afwijkende regeling van bekendmaking⁷ voorzien had, wat thans niet het geval is.^{8,9}

Artikel 12

5. Artikel 12, lid 3, van de overeenkomst voorziet in een verplichting om de luchtvaartmaatschappijen te raadplegen die gebruik maken van de diensten en installaties, om met die maatschappijen de informatie uit te wisselen die nodig is om op accurate wijze te kunnen beoordelen of de gebruikersheffingen redelijk zijn en om die maatschappijen binnen een redelijke termijn in kennis te stellen van ieder voorstel tot wijziging van de gebruikersheffingen, zodat zij hun standpunten en opmerkingen kunnen meedelen alvorens wijzigingen worden doorgevoerd.

Volgens de gemachtigde wordt aan die verplichting uitvoering gegeven door de artikelen 24 en 30 van uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 van de Commissie van 11 februari 2019 ‘tot vaststelling van een prestatie- en heffingsregeling in het gemeenschappelijk Europees luchtruim en tot intrekking van Uitvoeringsverordeningen (EU) nr. 390/2013 en (EU) nr. 391/2013’.

Artikel 22

6. Luidens artikel 22, lid 6, van de overeenkomst verbindt iedere partij zich ertoe om alles in het werk te stellen om, voor zover dat nog niet is gebeurd, de fundamentele IAO-verdragen te ratificeren en om de ratificatie en daadwerkelijke toepassing van andere IAO-verdragen en voor de burgerluchtvaart relevante internationale sociale en arbeidsnormen in overweging te nemen, rekening houdend met de binnenlandse context.

⁶ Voetnoot 11 van het aangehaalde advies: Regels uitgevaardigd door organen van internationale instellingen kunnen immers in het interne recht bindend verklaard worden doordat ze bekendgemaakt zijn in het publicatieblad dat door die instellingen uitgegeven wordt, en wel op basis van de bedingen vervat in de desbetreffende verdragen (B. HAUBERT en C. DEBROUX, “L’application du droit international par le juge administratif”, *APT*, 1998, 95). Zie evenwel advies 47.054/1 van 15 oktober 2009 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 2 juli 2010 ‘houdende instemming met het Verdrag tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, het Protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van de Benelux Unie, en de Verklaring, ondertekend in ‘s-Gravenhage op 17 juni 2008’, *Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 324/1, 66.

⁷ Voetnoot 12 van het aangehaalde advies: Zie in dat verband advies 47.092/4 van 23 september 2009 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 24 april 2014 ‘betreffende de bekendmaking van verscheidene internationale akten houdende technische voorschriften inzake schepen en de zeevaart’, *Parl.St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3381/001, 12-13.

⁸ Voetnoot 13 van het aangehaalde advies: Wat betreft de tegenstelbaarheid van bijlagen bij het Verdrag van Chicago aan particulieren, zie o.m. HvJ 10 maart 2009, C-345/06, *Heinrich*. Zie ook RvS (7e kamer) 10 juni 2005, nr. 145.819, *NV Heli Service Belgium*.

⁹ Adv.RvS 70.608/3 van 31 december 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 17 juni 2022 ‘tot instemming met de overeenkomst betreffende het luchtvervoer tussen het Koninkrijk België en Burkina Faso, ondertekend te Brussel op 5 juni 2018’, *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1141/1, 25, opmerking 6.

Op grond van die bepaling zal de bekrachtiging moeten worden overwogen van alle door de Internationale Arbeidsorganisatie als actueel aangemerkte verdragen waarbij België nog geen partij is.¹⁰

Artikel 23

7.1. Artikel 23 van de overeenkomst stelt een gemengd comité in van vertegenwoordigers van de partijen, dat wordt belast met het toezicht op het beheer van de overeenkomst en dat de correcte uitvoering ervan moet waarborgen. Luidens artikel 23, lid 4, van de overeenkomst zal het gemengd comité met het oog op de uitvoering van de overeenkomst:

“a) informatie uitwisselen, onder meer over wijzigingen in de wet- en regelgeving en het beleid van de respectieve partijen die van invloed kunnen zijn op luchtdiensten, alsmede statistische informatie met het oog op het toezicht op de ontwikkeling van luchtdiensten in het kader van deze Overeenkomst;

b) aanbevelingen doen en besluiten nemen indien de Overeenkomst daar uitdrukkelijk in voorziet;

c) samenwerking ontwikkelen, onder meer op het gebied van regelgeving;

d) overleg plegen over alle kwesties in verband met de toepassing of de interpretatie van deze Overeenkomst;

e) overleg organiseren, voor zover nodig, over luchtvervoerskwesties die worden behandeld door internationale organisaties, in het kader van betrekkingen met derde landen, in multilaterale regelingen of overeenkomsten, met inbegrip van een eventuele gezamenlijke aanpak;

f) mogelijke gebieden voor verdere uitbreiding van deze Overeenkomst in overweging nemen, met inbegrip van aanbevelingen voor wijzigingen van de Overeenkomst; en

g) besluiten nemen over nieuwe authentieke taalversies van deze Overeenkomst in geval van toetreding van nieuwe EU-lidstaten”.

7.2. Gelet op het gemengde karakter van de overeenkomst kunnen de aangelegenheden die ter sprake komen in het gemengd comité ook betrekking hebben op aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten behoren, zodat bijzondere afspraken zullen moeten worden gemaakt over de vertegenwoordiging en de standpuntbepaling in het gemengd comité.

¹⁰ Het gaat met name om de IAO-verdragen nrs. 78, 106, 110, 118, 131, 135, 142, 143, 152, 157, 160, 169, 173, 183, 185 en 188 en de protocollen nrs. 81, 89, 110 en 155 (zie: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:11210:0::NO:11210:P11210_COUNTRY_ID:102560).

Met betrekking tot organen die zijn opgericht bij of krachtens een samenwerkingsovereenkomst gesloten door de Europese Unie en haar lidstaten, in dit geval eveneens in de vorm van een gemengd comité, heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 53.978/VR van 7 november 2013 het volgende opgemerkt:

“In dit verband moet in herinnering worden gebracht dat het noodzakelijk is om binnen België ook in de nodige procedures te voorzien om de Belgische standpuntbepaling en vertegenwoordiging in het voornoemde Gemengd Comité en het bij artikel 28 opgerichte subcomité te organiseren met respect voor de Belgische bevoegdheidsverdelende regels.

De vertegenwoordiging en de standpuntbepaling namens België dienen overeenkomstig artikel 92*bis*, § 4*bis*, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ in een samenwerkingsakkoord te worden geregeld.

De huidige samenwerkingsakkoorden van 8 maart 1994¹¹ bieden geen voldoende juridische basis voor deze vertegenwoordiging en standpuntbepaling aangezien ze enkel betrekking hebben op de vertegenwoordiging in de Raad van de Europese Unie. De betrokken samenwerkingsakkoorden kunnen niet zomaar bij analogie worden toegepast, nu het Gemengd Comité weliswaar formeel een exponent is van de externe betrekkingen van de Europese Unie, maar materieel ook uitdrukkelijk voor aangelegenheden bevoegd is die tot de bevoegdheid van de lidstaten behoren¹², die in de Belgische bevoegdheidsverdeling vervolgens ook behoren tot de (exclusieve) bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten.

Zolang ervoor niet in een voldoende juridische basis bij samenwerkingsakkoord is voorzien, dienen de vertegenwoordiging en de standpuntbepaling namens België in het Gemengd Comité en in het subcomité overeenkomstig het bepaalde in artikel 92*bis*, § 4*bis*, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 het voorwerp uit te maken van een overleg tussen de betrokken regeringen.”¹³

Weliswaar is het zo dat de coördinatie van de standpuntbepaling van de Europese Unie en haar lidstaten in aangelegenheden die tot de gemengde bevoegdheid van de Europese Unie en haar lidstaten behoren, in de praktijk plaatsvindt binnen de Raad van de Europese Unie en dat de coördinatie van de Belgische standpuntbepaling hiervoor plaatsvindt overeenkomstig de regels voor de standpuntbepaling in de Raad.

¹¹ Voetnoot 2 van het aangehaalde advies: Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten ‘met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie’, en samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ‘met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie’.

¹² Voetnoot 3 van het aangehaalde advies: Zie artikel 62 van de kaderovereenkomst.

¹³ Advies 53.978/VR van 7 november 2013 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 4 april 2014 ‘houdende instemming met de kaderovereenkomst inzake een partnerschap en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Mongolië, anderzijds, ondertekend in Ulaanbaatar op 30 april 2013’, opmerking 3.2, *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2455/1, 37-38.

Niettemin moet erop worden gewezen dat de beslissingen in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de lidstaten behoren, juridisch gezien niet door de Raad van de Europese Unie worden genomen, maar door de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten in de Raad verenigd. Hoewel dit in de praktijk misschien eerder uitzonderlijk is, is het niet uitgesloten dat lidstaten in aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, in de organen opgericht bij of krachtens een samenwerkingsovereenkomst, alsnog nationale standpunten innemen.

Het ontbreken van een regeling ter zake overeenkomstig artikel 92*bis*, § 4*bis*, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ kan dan ook tot problemen aanleiding geven. Indien er een consensus zou bestaan tussen de bevoegde overheden om het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten ‘met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie’ in deze aangelegenheden naar analogie toe te passen, dan wordt dit samenwerkingsakkoord het best aangepast om het toepassingsgebied ervan in die zin uit te breiden.

8. Luidens artikel 23, lid 4, g), van de overeenkomst kan het gemengd comité besluiten nemen omtrent nieuwe authentieke taalversies van de overeenkomst.

Een dergelijke nieuwe authentieke taalversie maakt een wijziging uit van de overeenkomst in de zin van artikel 28 ervan, die van kracht wordt overeenkomstig de procedure van artikel 33 en die derhalve “moet worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd overeenkomstig de respectieve procedures van de partijen”. Bijgevolg heeft artikel 23, lid 4, g), van de overeenkomst tot gevolg dat een nieuwe authentieke versie van de overeenkomst slechts kan worden vastgesteld middels een nieuw verdrag waaraan overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet instemming moet worden verleend.

Artikel 26

9.1. Overeenkomstig artikel 26, lid 1, van de overeenkomst wordt elke eerdere overeenkomst of regeling inzake luchtdiensten tussen een EU-lidstaat en een ASEAN-lidstaat of tussen de Europese Unie en een ASEAN-lidstaat geschorst zolang deze overeenkomst tussen die partijen van kracht is. De gemachtigde gaf het volgende overzicht van de bilaterale luchtvaartovereenkomsten en -regelingen tussen België en lidstaten van de ASEAN die thans gelding hebben en waarvan de werking zal worden geschorst zolang de overeenkomst van kracht is:

“Brunei (18.02.1994), Indonesië (12.03.1971), Maleisië (26.02.1974), Myanmar (17.08.1960), Filipijnen (30.01.1970), Singapore (29.05.1967), Thailand (23.09.1977) en Vietnam (21.10.1992). De bilaterale luchtvaartovereenkomsten, met uitzondering van Maleisië, bepalen dat indien een multilateraal verdrag in werking treedt, de bepalingen van dat verdrag prevaleren (de bilaterale overeenkomst wordt dan gewijzigd in overeenstemming met de bepalingen van het multilaterale verdrag). Artikel 26, lid 1, is in overeenstemming met artikel 59, lid 1, en lid 2, van het Verdrag van Wenen van 23 mei 1969 inzake het verdragenrecht.”

9.2. Overeenkomstig artikel 26, lid 2, van de overeenkomst blijven de bepalingen in een eerdere overeenkomst of regeling betreffende luchtdiensten tussen een EU-lidstaat en een ASEAN-lidstaat met betrekking tot de kwesties die onder de artikelen 3, 4, 10 en 13 vallen, als onderdeel van deze overeenkomst van toepassing wanneer zij voor de betrokken luchtvaartmaatschappijen gunstiger zijn. Alle rechten en voordelen die luchtvaartmaatschappijen van de betrokken EU-lidstaat overeenkomstig die bepalingen genieten, gelden voor alle luchtvaartmaatschappijen van de Europese Unie.

Gevraagd of de in opmerking 9.1 vermelde overeenkomsten of regelingen bepalingen bevatten met betrekking tot kwesties die vallen onder de toepassing van de artikelen 3, 4, 10 en 13 van de thans voorliggende overeenkomst en die gunstiger zijn voor de betrokken luchtvaartmaatschappijen, antwoordde de gemachtigde:

“Bij het nazicht van de bestaande bilaterale akkoorden tussen België en de ASEAN landen kan worden besloten dat de artikelen 3, 4, 10 en 13 van de voorliggende Overeenkomst allemaal gunstiger of gelijkwaardig zijn voor de betrokken luchtvaartmaatschappijen. Als enige uitzondering hierop vinden we de bepaling omtrent het recht op vijfde vrijheidsvluchten in de akkoorden met Singapore en met Thailand. Wat betreft Singapore voorziet het akkoord in ongelimiteerde frequenties in vijfde vrijheid op alle punten. Wat Thailand betreft voorziet het bilateraal akkoord in 14 wekelijkse frequenties in full freighter vluchten. De voorliggende overeenkomst voorziet in 7 frequenties in 5de vrijheid vanaf de inwerkingtreding, hier komen 7 frequenties bij na 2 jaar (artikel 3.5 a) en b)). Voor Singapore is het bilateraal akkoord dus voordeliger op dit punt. Wat Thailand betreft blijft voor de eerste twee jaar ook hun bilateraal akkoord voordeliger.”

Bijlage bij de overeenkomst

10. In artikel H, lid 2, van de bijlage bij de overeenkomst wordt bepaald dat de Filipijnen het recht hebben om een winstoverdrachtsbelasting te heffen overeenkomstig hun nationale wetgeving, tenzij een lager tarief of een vrijstelling mogelijk is op grond van een overeenkomst ter voorkoming van dubbele belasting tussen de Filipijnen en het land van vestiging van de buitenlandse luchtvaartmaatschappij.

Hieromtrent om nadere toelichting gevraagd, verduidelijkte de gemachtigde:

“artikel 24, § 2 (Non-discriminatie) van het dubbelbelastingverdrag met de Filippijnen verbiedt de Filippijnen in beginsel dit soort heffing”.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

11. Zowel in het opschrift als in artikel 2 van het voorontwerp dient te worden gepreciseerd dat de overeenkomst ondertekend is “te Bali, Indonesië, op 17 oktober 2022”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Yves DEPOORTER

Martine BAGUET

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Yves DEPOORTER

Jeroen VAN NIEUWENHOVE